

ISSN 0125-7447

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL
SURVEILLANCE REPORT

VOLUME 16 NUMBER 50
DECEMBER 20, 1985

โรคตับอักเสบ-ระยอง	600
บาดทะยักในผู้ป่วยที่ได้รับการ	
ทำแท้ง-ร้อยเอ็ด	602
อาหารเป็นพิษ-พะเยา	603
เห็ดเป็นพิษ-นครปฐม	604
รายงานกรมโรค-ตุลาคม 2528	609
อาหารเป็นพิษ-เพชรบุรี	610
โรคติดต่ออันตราย	611

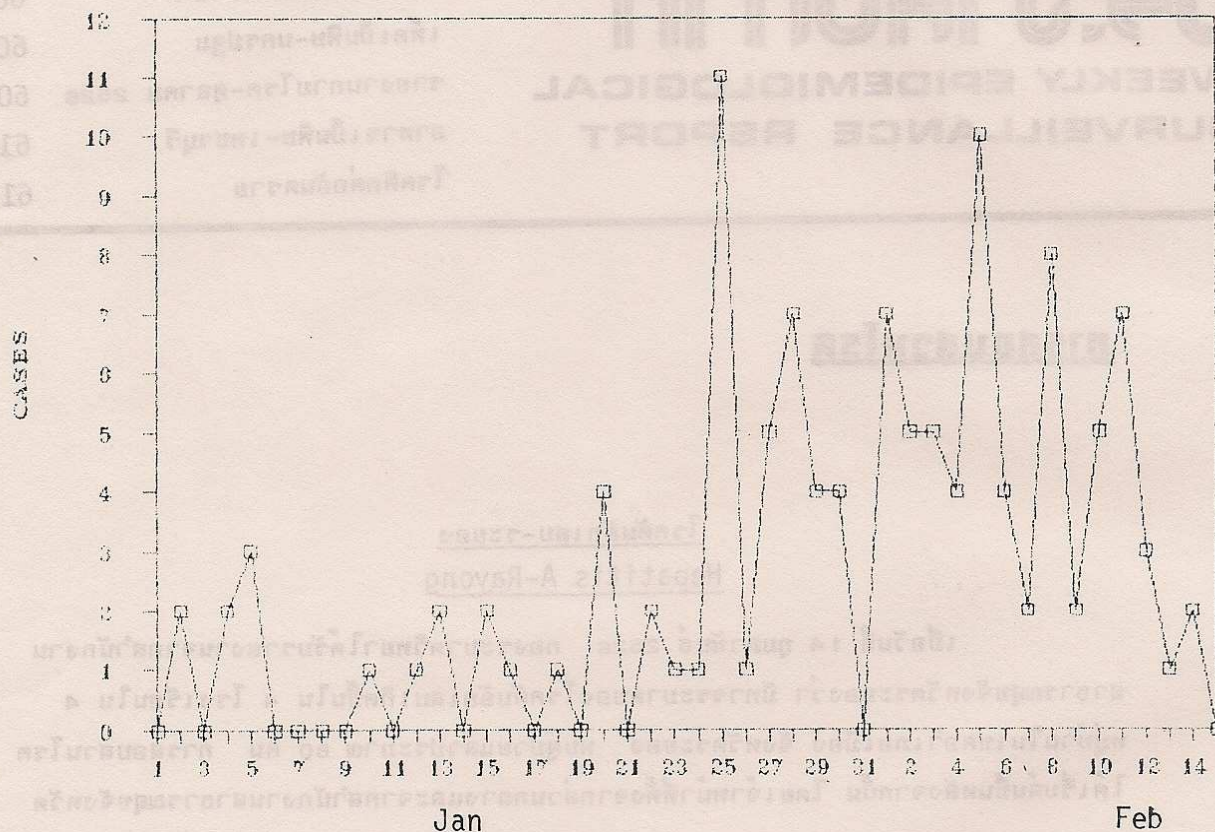
การสอบสวนโรค

โรคตับอักเสบ-ระยอง Hepatitis A-Rayong

เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2528 กองระบาดวิทยาได้รับรายงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยองว่า มีการระบาดของโรคตับอักเสบเกิดขึ้นใน 4 โรงเรียนใน 4 หมู่บ้านในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบผู้ป่วยแล้วประมาณ 80 คน การสอบสวนโรคได้เริ่มต้นขึ้นหลังจากนั้น โดยเจ้าหน้าที่ทั้งจากส่วนกลางและจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

การสอบสวนโรคได้เน้นในตำบลกระเจ็ด อำเภอเมือง ซึ่งมีอัตราป่วยของผู้ป่วยโรคตับอักเสบจากการรายงานสูงที่สุด (18 ราย, 186/100,000ประชากร) เปรียบเทียบกับตำบลอื่น ๆ ซึ่งมีอัตราป่วย 25/100,000 หรือต่ำกว่า การค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม (โดยใช้คำจำกัดความผู้ป่วยโรคตับอักเสบหมายถึง ผู้ป่วยที่มีอาการตัวเหลืองตาเหลือง หรือผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคตับอักเสบ หรือมีอาการดังต่อไปนี้อย่างน้อย 4 อย่าง ไข้, คลื่นไส้อาเจียน, เบื่ออาหาร, อ่อนเพลีย, และปัสสาวะเข้ม) พบผู้ป่วยในตำบลกระเจ็ดรวม 206 ราย เริ่มมีผู้ป่วยเกิดขึ้นตั้งแต่ต้นเดือนมกราคม 2528 จำนวนผู้ป่วยสูงสุดในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนมกราคมและค่อย ๆ ลดลงในกลางเดือนกุมภาพันธ์ (รูปที่ 1) ผู้ป่วยอายุ 5 - 9 ปี และ 10 - 14 ปี เท่ากับ 27% และ 59% ของผู้ป่วยทั้งหมดตามลำดับ การเก็บตัวอย่างเลือดตรวจจากผู้ป่วย 67 ราย พบว่า 54 ราย (81%) มีแอนติบอดีชนิด IgM ต่อไวรัส hepatitis A (anti-HAV IgM) และพบไวรัส hepatitis A ในอุจจาระผู้ป่วย 2 จาก 5 ราย (40%) ยืนยันว่าการระบาดครั้งนี้เป็น hepatitis A

รูปที่ 1 ผู้ป่วยโรคตับอักเสบ ต่ำบละครเจด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
มกราคม - กุมภาพันธ์ 2528

การศึกษา case-control ในกลุ่มเด็กนักเรียนในตำบลกระเจด เพื่อหาแหล่งของการแพร่โรค ไม่พบว่ามีแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญไม่ว่าจากการร่วมรับประทานอาหารในงานสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ในโรงเรียน หรือจากตลาด หรือจากการรับประทานอาหารที่ปรุงไม่สุกใด ๆ

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง, โครงการศึกษาฝึกอบรมในสาขาระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

บาดทะยักในผู้ป่วยที่ได้รับการทำแท้ง-ร้อยเอ็ดTetanus after illegal abortion-Roi Et

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2528 มีผู้ป่วยบาดทะยักที่เกิดขึ้นหลังจากการทำแท้งนอกโรงพยาบาล illegal abortion เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลร้อยเอ็ด รวม 2 ราย เป็นหญิงอายุ 21 ปี และ 33 ปี ตามลำดับ แม้จะไม่เสียชีวิต รายหนึ่งก็ได้รับการเจาะคอ และตัดมดลูก สำหรับผู้ป่วยรายนี้ทางโรงพยาบาลต้องเป็นผู้รับภาระจ่ายค่ารักษาประมาณ 23,600 บาท ให้ เนื่องจากผู้ป่วยยากจน ทั้งสองรายได้ทำแท้งมาจากแหล่งเดียวกัน ซึ่งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แหล่งทำแท้งผิดกฎหมายแห่งนี้ได้สร้างปัญหาให้กับโรงพยาบาลร้อยเอ็ดมาก ปีหนึ่ง ๆ มีผู้ป่วยจากการทำแท้ง เช่น บาดทะยัก ตกเลือดเข้ารับการรักษาด่วนในโรงพยาบาลร้อยเอ็ดเป็นจำนวนมาก ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจนทำให้ทางโรงพยาบาลต้องเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายเอง หลังจากการรายงานผู้ป่วยครั้งนี้ ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แจ้งเรื่องไปยังกองกำกับการตำรวจภูธร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อดำเนินการทางด้านกฎหมายกับแหล่งทำแท้งนี้ต่อไป

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

อาหารเป็นพิษ-พะเยาFood poisoning-Phayao

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2528 ได้เกิดการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษขึ้นที่หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งกล้วย อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบผู้ป่วยรวม 18 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต ทั้งหมดมีประวัติบริโภคอาหารทำจากเนื้อควายในวันเดียวกัน อาการป่วยประกอบด้วยอุจจาระร่วง (100%) ปวดท้อง (100%) อาเจียน (50%) มีไข้ (50%) ผู้ป่วยส่วนใหญ่เข้ารับการรักษที่โรงพยาบาลเชียงคำ (33%) และสถานอนามัยหรือแพทย์ประจำตำบล (33%) ที่เหลือซื้อยากินเอง ไม่มีใครไปรับการรักษาที่นอกสม. เลย เนื้อควายดังกล่าวชำแหละจากลูกควายที่ตายลงในวันที่ 10 สิงหาคม 2528 และถูกนำมาขายในหมู่บ้าน ชาวบ้านได้นำมาทำอาหารคือ แกงอ่อนหรือปิ้งหรือยำรับประทาน การสอบสวนโรคครั้งนี้ไม่ได้เก็บอุจจาระผู้ป่วยและตัวอย่างเนื้อควายที่เหลือส่งตรวจ อย่างไรก็ตามก็ตีจากประวัติและอาการป่วย สาเหตุของการเจ็บป่วยครั้งนี้จะเกิดขึ้นจากเชื้อ Salmonella ซึ่งมักจะปนเปื้อนอยู่ในเนื้อสัตว์และทำให้เกิดโรครุนแรง เมื่อนำมาปรุงอาหารไม่สุกดีพอก่อนบริโภค

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

เกิด เป็นพิษ-นครปฐม

Mushroom poisoning-Nakhon Pathom

เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2528 มีผู้ป่วยเนื่องจากรับประทานเห็ดเกิดขึ้นในหมู่ที่ 1 ตำบลบ้านหลวง อำเภอตอนตม จังหวัดนครปฐม รวม 10 ราย (อัตราป่วย 100%) ไม่มีผู้เสียชีวิต เป็นชาย 5 ราย หญิง 5 ราย อายุตั้งแต่ 4 - 63 ปี ทั้งหมดอยู่ในครอบครัวเดียวกัน รับประทานอาหารเห็ด ซึ่งประกอบด้วยผักเห็ดและอาหารอื่น ๆ อีก 4 อย่าง พร้อมกันเวลา 7.30 น. หลังจากนั้นประมาณชั่วโมงครึ่ง เริ่มมีอาการป่วยเกิดขึ้น ทุกรายมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน อูจจาระร่วง ปวดท้อง มึนศีรษะ ได้เข้ารับการรักษาสถานีอนามัยตำบลก่อน เนื่องจากมีอาการมากจึงส่งต่อไปยังโรงพยาบาลห้วยพลู หลังจากรับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลหนึ่งวัน ทุกรายหายดีเป็นปกติ

เห็นดังกล่าวเก็บมาจากป่าไผ่ ๆ บ้านในตอนเช้าแล้วจึงนำมาปรุงเป็นอาหาร
 เกิดถูกสงสัยว่าเป็นสาเหตุของการป่วยเนื่องจากในครอบครัวเดียวกันมีอีก 2 คนที่รับประทาน
 อาหารมื้อเข้าไปก่อน โดยไม่ได้รับประทานผักสดและไม่มีอาการป่วยเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม
 ไม่ได้เก็บตัวอย่างเห็ดครั้งนี้ส่งตรวจ

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระดับปริญญา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

อาหารเป็นพิษ-เพชรบุรีFood poisoning-Phetchaburi

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2528 มีผู้ป่วยด้วยอาการอาหารเป็นพิษเกิดขึ้นในวัดแห่งหนึ่ง ในหมู่ที่ 11 ตำบลคอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบผู้ป่วยรวมทั้งหมด 54 คน ไม่มีผู้เสียชีวิต เป็นชาย 46 คน และหญิง 8 คน ซึ่งแยกเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี 10 คนและอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป 44 คน ผู้ป่วยเกิดขึ้นในกลุ่มพระภิกษุและชาวบ้านในหมู่บ้านรวม 82 คน (อัตราป่วย 66%) ที่มาร่วมในพิธีเลี้ยงพระมือเพลในวันเดียวกัน ผู้ป่วยรายแรกเกิดขึ้นเวลา 20.00 น. วันเดียวกัน และมีผู้ป่วยทยอยเกิดขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงรายสุดท้าย 7.00 น. วันที่ 10 กันยายน (ระยะฟักตัว 9-44 ชม.) ส่วนใหญ่จะป่วยภายในวันที่ 8 กันยายน อาการป่วยประกอบด้วย อูจจาระร่วง (91%) ไช้และปวดศีรษะ (78%) ปวดท้อง (63%) และคลื่นไส้อาเจียน (36%) ผู้ป่วยได้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลท่ายาง และสถานีอนามัยใกล้เคียงหมู่บ้านและหายดีเป็นปกติ การเพาะเชื้อจากอุจจาระผู้ป่วย 7 ราย ไม่พบเชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดโรคอาหารเป็นพิษใด ๆ อาหารมื้อดังกล่าวซึ่งมี ก๋วยเตี๋ยวไก่ ลาดหน้า ลอดช่องกระทิและข้าวหมาก ไม่มีตัวอย่างเหลือส่งตรวจการทำ food-specific attack rates ไม่บ่งชี้ว่าอาหารชนิดใด ๆ ชนิดหนึ่งเป็นสาเหตุของอาการป่วยครั้งนี้

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี